

**Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad
Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
ul. Wronia 53, 00 - 874 Warszawa**

PETYCJA

w interesie publicznym

**w przedmiocie budowy Autostradowej Obwodnicy Warszawy zgodnie z
obowiązującymi przepisami, tj. poza granicami strefy ochrony pośredniej ujęcia
wody podziemnej „Sokule”**

Działając w imieniu własnym, na prośbę mieszkańców Żyrardowa oraz na podstawie art. 2 ust 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 870), składam niniejszą petycję w interesie publicznym i postuluję o podjęcie przez Dyrektora Generalnego GDDKiA następujących działań:

1. Podjęcie przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) jako inwestora Autostradowej Obwodnicy Warszawy (AOW) decyzji o budowie AOW, poza obszarem strefy ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej „Sokule” dla miasta Żyrardowa, tej. według pierwotnego wariantu nr 4, a nie wg. podwariantu 4a, po śladzie istniejącej drogi krajowej nr 50 i tym samym realizację zgodnie z obowiązującymi przepisami;
2. Konsultowanie przez GDDKiA z władzami Miasta Żyrardów oraz mieszkańcami Żyrardowa wszystkich kwestii związanych z budową AOW, a w szczególności jej lokalizacji, przebiegu planowanej AOW na odcinku między Puszcą Mariańską a węzłem z autostradą A2 oraz zabezpieczeń przed hałasem (budowa ekranów akustycznych) i innymi zanieczyszczeniami środowiska;
3. Informowanie przez GDDKiA władz Miasta Żyrardowa o działaniach podejmowanych przez GDDKiA w trakcie realizacji całej inwestycji;
4. Umieszczenie petycji na stronie internetowej Urzędu.

Uzasadnienie

Zgodnie z ogólnodostępnymi informacjami zamieszczonymi w Internecie oraz publikowanymi w lokalnej prasie (Życie Żyrardowa) GDDKiA, która jest inwestorem autostradowej Obwodnicy Aglomeracji Warszawskiej, na odcinku od DK 92 do S7, zamierza zmienić dotychczasowe założenia w przedmiocie przebiegu odcinka OAW między Puszcą Mariańską a węzłem z autostradą A2. Według pierwotnego wariantu tego odcinka o nr 4., autostrada na tym odcinku miała przebiegać obok istniejącej obwodnicy

Żyrardowa A50 na zachód od miejscowości Sokule, a więc poza granicami strefy ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej „Sokule”. Obecnie przedstawiany jako najbardziej pożądany przez GDDKiA podwariant lokalizacji przebiegu autostrady o nr. 4A przebiega maksymalnie po pośladzie obwodnicy Żyrardowa. Jak wynika z pisma firmy Trakt sp. z o.o. sp.k., wykonawcy studium techniczno – ekonomiczno – środowiskowego do Urzędu gminy Pniewy z dnia 31 marca 2025 r. GDDKiA zleciła temu wykonawcy rozszerzenie prac projektowych o dodatkowy wariant 4A, którego jak napisano, cyt.: „podstawowym założeniem jest maksymalne i optymalne wytrasowanie przebiegu OAW.2 po śladzie istniejącej DK 50”.

Mapa przebiegu wariantu 4 i 4A AOW

Z powyższej mapy sytuacyjnej oraz z położenia obwodnicy A50, po śladzie której miałyby powstać nowa autostrada wynika, że planowany przez GDDKiA wariant 4A autostrady przebiega w bardzo bliskiej odległości od bezpośredniej strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Sokule” i znajduje się w strefie ochrony pośredniej tego ujęcia. Być może obecne dążenia GDDKiA związane są z zamiarem ograniczenia kosztów budowy autostrady, jednak może to nastąpić z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa oraz kosztem degradacji środowiska naturalnego w zakresie wód podziemnych i spowodowaniem zagrożenia dla zaopatrzenia mieszkańców Żyrardowa w jedyne dostępne zasoby wody pitnej.

Niezgodność podwariantu 4A AOW z prawem

Zgodnie z art. 130 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 960):

1. Na terenie ochrony pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

5) budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk;

Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 lutego 2017 r. (Dz. U. Województwa Mazowieckiego z 2017 r., poz. 1442), które jest aktem obowiązującym na podstawie art. 565 ust. 1 Prawa wodnego, ustanowiona a została strefa ochronna ujęcia wody podziemnej „Sokule” dla miasta Żyrardowa.

Stosowanie do treści § 3 ust. 1 pkt 18 tego rozporządzenia:

Na terenie ochrony pośredniej zabrania się:

18) budowy nowych dróg publicznych, z wyjątkiem dróg gminnych z zastosowaniem szczelnego podłoża oraz szczelnego systemu odprowadzającego wody opadowe i roztopowe poza teren strefy ochronnej ujęcia wody;

Należy przy tym wskazać, że budowa autostrady o odmiennych rozmiarach, innej powierzchni zabudowy i parametrach technicznych od istniejącej DK50, pomimo, że ma nastąpić po śladzie dotychczas istniejącej drogi, stanowi w rzeczywistości budowę nowej drogi.

Zgodnie z art. 4 pkt 17-19 ustawy z dnia z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 889):

17) budowa drogi to - wykonywanie połączenia drogowego między określonymi miejscami lub miejscowościami, a **także jego odbudowę i rozbudowę;**

18) przebudowa drogi - wykonywanie robót, w których wyniku następuje podwyższenie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącej drogi, niewymagających zmiany granic pasa drogowego; (AOW zakłada rozszerzenie DK50 do 6 pasów).

19) remont drogi - wykonywanie robót przywracających pierwotny stan drogi, także przy użyciu wyrobów budowlanych innych niż użyte w stanie pierwotnym;

Zatem w świetle ww. przepisów ustawy o drogach publicznych, planowana inwestycja wg. podwariantu 4A byłaby budową nowej drogi i zgodnie z ww. przepisami Prawa wodnego oraz rozporządzenia o ustanowieniu strefy ochrony pośredniej ujęcia wody Sokule, byłaby prawnie niedopuszczalna na terenie objętym tą strefą.

Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku planowanej budowy linii wysokich napięć 2x400 KV na proponowanym korytarzu DK50 - A2. Z pisma Prezydenta Miasta Żyrardowa z dnia 15 marca 2017 r. stanowiącego odpowiedź na interpelację Radnego Rady Miasta Żyrardowa wynika, że cyt: „W efekcie podjętych działań linia 2x400kV nie może zostać zbudowana w pobliżu Żyrardowa. W chwili obecnej nie zezwalają na to obowiązujące przepisy prawne. Dnia 15 lutego 2017 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego (poz. 1442) zostało opublikowane Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego

Gospodarki Wodnej w Warszawie w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Sokule” dla miasta Żyrardowa. Rozporządzenie weszło w życie na początku marca br. Ustanowiona strefa ochronna składa się z terenu ochrony bezpośredniej obejmującego grunty wokół studni o łącznej powierzchni 0,3553 ha oraz terenu ochrony pośredniej, który obejmuje obszar o powierzchni 670 ha”¹.

Ponadto, Prezydent Miasta Żyrardowa podejmował już w końcu 2021 r. interwencje w zakresie planowanej w ramach CPK budowy linii kolejowej przez miejscowość Działki oraz budowy AOW po śladzie obwodnicy DK50². W tym celu zebrane zostały nawet głosy poparcia wśród mieszkańców. Pod względem prawnym była to analogiczna sytuacja do obecnie planowanej budowy OAW po śladzie obwodnicy DK 50 wg. wariantu nr 4A. W piśmie z dnia 30 grudnia 2021 r.³ Prezydent Miasta Żyrardowa złożył stanowczy protest dla proponowanego przez CPK przebiegu linii kolejowej, w którym napisał, cyt.:

„Obecnie można odnieść wrażenie, że nie wszystkie zespoły projektowe pracujące na rzecz CPK posiadają wiedzę odnośnie ustanowionych przepisów prawa odnoszących się do terenów, na których podejmowane są prace projektowe.

Projektowany przebieg linii kolejowej przedstawiony w wariantie 22 przebiega w granicach ustanowionej strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej z utworów czwartorzędowych „SOKULE” dla miasta Żyrardowa.

Strefa ochronna, o której wyżej mowa, ustanowiona została Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 lutego 2017r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Sokule” dla miasta Żyrardowa (Dz. Urz. Woj. Maz. z dnia 15 lutego 2017 poz. 1442).

Na terenie strefy ochrony ujęcia wody obowiązuje szereg zakazów, w tym także, zabrania się budowy nowych dróg publicznych, z wyjątkiem dróg gminnych”.

Na skutek protestu Prezydenta Miasta Żyrardowa, CPK wycofało się z planów budowy linii kolejowej w tym miejscu, jednak obecnie nadal aktualny jest temat w zakresie budowy AOW po śladzie DK50, z naruszeniem przepisów ustanawiających strefę ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych Sokule. Przy czym inwestorem autostrady nie jest CPK lecz GDDKiA, której albo CPK nie przekazał stanowiska Żyrardowa, albo stara się ona to stanowisko pominąć, o czym może świadczyć brak konsultacji przebiegu planowanej AOW z władzami Miasta Żyrardowa. W tej sytuacji, dotychczasowe jednoznaczne głosy mieszkańców zebrane przez Miasto Żyrardów, potwierdzające negatywny stosunek mieszkańców do budowy OAW w granicach strefy ochrony ujęcia wody Sokule oraz sprzeciw Prezydenta przekazany CPK, władze Miasta mogą traktować jako podstawę do kontynuacji działań przeciwko zamierzeniom GDDKiA w zakresie budowy AOW w podwariantcie nr 4A, tj. po śladzie obwodnicy DK50, na obszarze strefy chronionej ujęcia wody Sokule.

Zagrożenie środowiskowe podwariantu 4A AOW dla ujęcia wody podziemnej „Sokule”

¹ Pismo Prezydenta Miasta Żyrardowa nr BR.0003.21.2017.MS z dnia 15 marca 2017 r.

² <https://www.zyrardow.pl/miasto-zyrardow-protestuje/>.

³ Pismo Prezydenta Miasta Żyrardowa nr PU.6724.29.2021.ES z dnia 30 grudnia 2021 r.

Planowany przez GDDKiA wariant 4A autostrady przebiega w bardzo bliskiej odległości od bezpośredniej strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej „Sokule”, nad miejscami poboru wody i znajduje się w strefie ochrony pośredniej tego ujęcia, w której obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody. Budowa nowej drogi w tym miejscu jest sprzeczna z wnioskami w zakresie ochrony ujęcia wody zawartymi w Programie ochrony środowiska dla powiatu żyrardowskiego na lata 2023 – 2026 przyjętego uchwałą Rady Powiatu Żyrardowskiego nr III/28/24 z dnia 20 czerwca 2024 r., w którym napisano, że cyt.: „Czwartorzędowy poziom wodonośny na terenie powiatu z racji niewielkich (w ujęciu hydrogeologicznym) głębokości zalegania, jest najbardziej zagrożony na zanieczyszczenia antropogeniczne, dlatego też winien być w sposób szczególny chroniony, zwłaszcza przy występowaniu częściowego lub nawet całkowitego braku naturalnej izolacji tej warstwy wodonośnej. Generalnie, w przypadku eksploatowanych na terenie powiatu czwartorzędowych ujęć wód podziemnych na potrzeby komunalne wodociągów wiejskich, nie zachodziła konieczność wprowadzenia dla tych ujęć, dodatkowych stref ochrony pośredniej. Odstępstwem od powyższego jest jednak przypadek eksploatowanego czwartorzędowego ujęcia wód podziemnych „Sokule”, które jest aktualnie jedynym czynnym ujęciem komunalnym dla miasta Żyrardowa - zlokalizowanym z obrębie tzw. „kopalnej doliny Kozłowskiej”. Dla tego ujęcia z racji m.in. braku naturalnej pełnej izolacji użytkowej warstwy wodonośnej, zachodziła konieczność wprowadzenia dla tego ujęcia, dodatkowej rozległej strefy ochrony pośredniej o izolinii czasu migracji możliwych zanieczyszczeń równej 25 lat. Ustanowiona **strefa ochrony pośredniej terenu ujęcia „Sokule”** (obejmująca swoim zasięgiem obszary Lasu Sokulskiego w obrębie ewidencyjnym Działki, Gmina Wiskitki oraz fragmenty zachodniej dzielnicy miasta Żyrardowa), została uznana za **obszar wymagający najwyższej ochrony (ONO)**”⁴. Ponadto, w Rozdziale 3.1 tego dokumentu dotyczącego analizy zagrożenia wód podziemnych wskazano, że cyt.: „Najbardziej zanieczyszczone są wody gruntowe w obrębie czwartorzędowego poziomu wodonośnego, ze względu na dobre właściwości filtracyjne skał słabo izolujących poziom wodonośny stwarzający warunki do migracji zanieczyszczeń”⁵.

Jak stwierdzono w powyższym dokumencie ujęcie wody „Sokule” znajduje się w czwartorzędowym poziomie wodonośnym, a więc jest szczególnie narażone na zanieczyszczenia powierzchniowe z uwagi na brak izolacji warstwy wodonośnej, a tym samym przedostawanie się substancji niebezpiecznych (tj. produktów ropopochodnych, metali ciężkich, związków azotowych i innych zanieczyszczeń chemicznych) z powierzchni pasa drogowego warstwy wodonośnej oraz trwałego i nieodwracalnego skażenia wody pitnej pobieranej z tego ujęcia przez miasto Żyrardów dla jego mieszkańców.

W tej sytuacji budowa autostrady w bezpośredniej bliskości ujęcia wody stoi w oczywistej sprzeczności z wnioskami Programu i stanowi olbrzymie zagrożenie dla wód podziemnych z ujęcia „Sokule” z uwagi na stwierdzoną w Programie łatwą przenikalność zanieczyszczeń drogowych do złoża wód podziemnych.

⁴ Program ochrony środowiska dla powiatu żyrardowskiego z czerwca 2024 r., str. 30.

⁵ J.w., str. 71.

Analiza powyższych tez dokumentu prowadzi zatem do jednoznacznego wniosku, że budowa nowej drogi według wariantu 4A stwarza ogromne zagrożenie możliwością zanieczyszczenia ujęcia wody stanowiącego jedyne źródło zaopatrywania w wodę pitną całego Żyrardowa, a więc około 40.000,00 mieszkańców i jest sprzeczna z wnioskami w zakresie ochrony ujęcia, zawartymi w Programie ochrony środowiska dla powiatu żyrardowskiego.

Należy również wskazać, że tożsame zagrożenie dla ujęcia wody zidentyfikowano już podczas budowy obwodnicy Żyrardowa DK50. W uzasadnieniu decyzji wodno-prawnej Starosty powiatu żyrardowskiego z dnia 20 grudnia 2012 r. (znak: OŚ.6341.49.2012.KZ) stwierdzono, że cyt.:

„Z chwilą podjęcia decyzji o budowie obwodnicy (...) zaszła konieczność znacznego rozszerzenia zasięgu przestrzennego prowadzenia badań i obserwacji osłonowych w ramach monitoringu osłonowego, a następnie monitoringu kontrolnego. Powyższe, jak ustalono na podstawie szeregu opracowań przedkładanych m.in. powiatowemu organowi administracji geologicznej do zatwierdzenia przez Inwestora, wynika z powodu realnego i bardzo poważnego potencjalnego zagrożenia jedynego ujęcia wód podziemnych dla miasta Żyrardowa i okolicznych miejscowości. Zlokalizowanie obwodnicy o tak znacznym natężeniu ruchu kołowego, spowodowało konieczność wykonania wielu dodatkowych zabezpieczeń(...).”

Mając na względzie fakt, że planowana autostrada jest inwestycją o znacznie większym rozmiarze i niż obwodnica DK50 a jej negatywne oddziaływanie na środowisko i ujęcie wody też będzie większe, powyższe wnioski decyzji pozostają aktualne również w przypadku budowy autostrady wg. podwariantu 4A.

Konieczność pilnych działań

W kwietniu 2025 r. w Urzędzie Miasta i Gminy Wiskitki odbyło się spotkanie konsultacyjne przedstawicieli GDDKiA z władzami i mieszkańcami gminy Wiskitki, podczas którego przedstawione zostały dwa warianty przebiegu AOW: pierwotny wariant nr 4 oraz nowy wariant 4A, zgodnie z powyższą mapą sytuacyjną. Wskazano przy tym, że w obecnej chwili nie jest przesądzone, który wariant zostanie ostatecznie zrealizowany, a oba warianty zostaną przekazane wykonawcy, który zaprojektuje AOW w obu wariantach, z których następnie zostanie wybrany wariant najbardziej korzystny.

Ww. konsultacje odbyły się bez jakichkolwiek uzgodnień, czy nawet powiadomienia władz Miasta Żyrardowa.

Obecnie na stronie rządowej⁵ GDDKiA ogłosiła, że cyt.: *„W ramach prac nad Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowym (STeŚ) przygotowane zostały cztery warianty przebiegu przyszłej trasy od projektowanej S10 do DK92 (pierwszy odcinek) i cztery warianty wraz z dwoma podwariantami dla fragmentu od DK92 do S7 na południe od Warszawy (drugi odcinek). Jednym z nich jest poprowadzenie OAW po śladzie istniejącej drogi krajowej nr 50. Wszystkie warianty OAW projektowane są w jednakowym stopniu szczegółowości”.*

Dalej wskazano, że cyt.: *„Rozpoczęcie spotkań informacyjnych to pierwszy z wielu etapów,*

które doprowadzą do powstania OAW. Na tym etapie jeszcze nic nie jest przesądzone, wszystkie warianty są traktowane na równi. Wnioski i uwagi zgłoszone w trakcie spotkań informacyjnych będą szczegółowo analizowane przez GDDKiA i projektantów”.

Następnie opublikowano harmonogram spotkań konsultacyjnych, jedynie w gminach na terenie których zlokalizowana ma być nowa autostrada, w tym w mieście i gminie Wiskitki w dniu 28 października 2025 r. Na liście spotkań nie ma planowanego spotkania z władzami ani mieszkańcami Żyrardowa. Oznacza to, że GDDKiA realizuje inwestycję bez wysłuchania głosu i argumentów oraz wpływu na przebieg i kształt autostrady Miasta Żyrardowa mimo, że planowany podwariant 4a autostrady przebiega przez strefę ujęcia wody pitnej dla miasta Żyrardów, a znaczna część miasta Żyrardów znajduje się w strefie bezpośredniego oddziaływania autostrady pod względem przekroczenia norm emisji hałasu i spalin.

Ze względu na szczególną sytuację, w której w wariantcie 4a przebieg autostrady ma być zlokalizowany wzdłuż i przy samej granicy między obszarem gminy Wiskitki i Miasta Żyrardów, jak również w strefie chronionej ujęcia wód podziemnych na potrzeby Żyrardowa, którym na podstawie decyzji wodno-prawnej Starosty powiatu żyrardowskiego z dnia 20 grudnia 2012 r. (znak: OŚ.6341.49.2012.KZ) zarządza spółka komunalna PGK Żyrardów sp. z o.o., Miasto Żyrardów znajduje się w obszarze oddziaływania planowej inwestycji, w rozumieniu art. 3 pkt 20 ustawy z dnia (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 418 z późn. zm.) i powinno mieć równoprawny udział w konsultacjach oraz decyzjach GDDKiA.

W ww. ogłoszeniu GDDKiA wskazała, że cyt.: „Materiały informacyjne wraz z formularzem opinii są dostępne na stronie internetowej <https://www.trakt.eu/oaw-dk92-s7/> Na opinie czekamy **do 21 listopada 2025 r.**(decyduje data wysłania)”.

Oznacza to, że jest niewiele czasu na zabranie przez Miasto Żyrardów głosu w tej kluczowej dla wspólnoty samorządowej sprawie oraz zgłoszenie sprzeciwu przeciwko budowie autostrady w granicach strefy ochrony ujęcia wody podziemnej Sokule.

Właściwość organu w zakresie rozpatrzenia petycji

GDDKiA jest inwestorem realizującym AOW, wobec czego Dyrektor GDDKiA jest organem właściwym do rozpatrzenia przedmiotu petycji.

.....
radca prawny

W załączeniu:

- 1) Pismo Trakt sp. z o.o. sp.k. do Urzędu gminy Pniewy z dnia 31 marca 2025 r.,
- 2) Pismo Prezydenta Miasta Żyrardowa z dnia 15 marca 2017 r.,
- 3) Pismo Prezydenta Miasta Żyrardowa z dnia 30 grudnia 2021 r.,
- 4) Kopia decyzji Starosty powiatu żyrardowskiego z dnia 20 grudnia 2012 r.
- 5) kopia petycji do Prezydenta Miasta Żyrardowa.

⁵ <https://www.gov.pl/web/gddkia-warszawa/spotkania-informacyjne-dotyczace-drugiego-fragmentu-oaw>.